

Väljaandja:	Vabariigi Valitsus
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	algtekst-terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	07.11.2016
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	Hetkel kehtiv
Avaldamismärge:	RT I, 04.11.2016, 13

Riigi teaduspreemiate põhimäärus

Vastu võetud 03.11.2016 nr 120

Määrus kehtestatakse [teadus- ja arendustegevuse korralduse seaduse](#) § 10 punkti 7¹ alusel.

§ 1. Riigi teaduspreemiad

Eesti Vabariigi teaduspreemiad määratakse igal aastal Eesti teadustöötajatele ja teaduskollektiividele teadus- ja arendustöö silmapaistvate tulemuste eest.

§ 2. Teaduspreemiate suurus ja liigid

(1) Pikaajalise tulemusliku teadus- ja arendustöö eest määratakse igal aastal kaks elutööpreemiat suurusega 40 000 eurot.

(2) Igal aastal määratakse eelmise nelja aasta jooksul valminud ja avaldatud parimate teadustööde esiletõstmiseks aastapreemiad suurusega 20 000 eurot järgmistes teadus- ja arendustegevuse valdkondades:

- 1) täppisteadused;
- 2) keemia ja molekulaarbioloogia;
- 3) tehnikateadused;
- 4) arstiteadus;
- 5) geo- ja bioteadused;
- 6) põllumajandusteadused;
- 7) sotsiaalteadused;
- 8) humanitaarteadused.

(3) Vastava teadusala paradigmat ja maailmapilti mõjutava või uut teadusvaldkonda rajava teadusliku avastuse või olulise sotsiaal-majandusliku mõjuga innovaatilise tooteni viinud teaduslikul avastusel põhineva leiutise või teadus- ja arendustöö eest võib määrata teaduspreemia väljapaistva avastuse eest suurusega 50 000 eurot.

(4) Teaduspreemia väljapaistva avastuse eest määratakse olenemata sellest, kas autorit on sama teadustöö või muude teadustööde eest varem autasustatud Eesti Vabariigi teaduspreemia või rahvusvaheliste preemiate või autasudega.

§ 3. Ettepanekute esitamine teaduspreemia määramiseks

(1) Paragrahvis 4 nimetatud riigi teaduspreemiate komisjon kuulutab teaduspreemiate määramise aastale eelneva aasta 1. novembriks välja teaduspreemiate konkursi. Konkursiteade avaldatakse Eesti Teaduste Akadeemia veebilehel, Haridus- ja Teadusministeeriumi veebilehel, Eesti Teadusinfosüsteemis ja avalik-õiguslike ülikoolide infosüsteemides.

(2) Ettepanekuid teaduspreemia määramiseks võivad riigi teaduspreemiate komisjonile esitada:

- 1) ülikoolide ning positiivselt evalveeritud teadus- ja arendusasutuste teadusnõukogud;
- 2) Eesti Teaduste Akadeemia akadeemikud;
- 3) Eesti Tööstus- ja Kaubandus-Tööstuskoda ja Teenusmajanduse Koda.

(3) Ettepanekud teaduspreemiate määramiseks esitatakse riigi teaduspreemiate komisjonile teaduspreemiate määramise aastale eelneva aasta 16. detsembriks.

(4) Teaduskollektiivi esitamise puhul teaduspreemia kandidaadiks on oluline kollektiivi liikmete isiklik teaduslik panus, mis peab olema ettepanekus täpselt kirjeldatud.

(5) Aastapreemia saanud teadustööde tsükli ühtegi osa ei tohi kaasautorid järgmistel aastatel aastapreemiale esitatavate teadustööde tsüklite osana kasutada.

(6) Aastapreemiaga autasustatud teadustöötajaid ja teaduskollektiive võib taas esitada aastapreemia määramiseks uuel tasandil teadustöö eest kümne aasta möödudes teaduspreemia määramisest.

§ 4. Riigi teaduspreemiate komisjon

(1) Teaduspreemiate määramise ettepanekuid arutab ja teadustöid hindab riigi teaduspreemiate komisjon (edaspidi *komisjon*).

(2) Komisjoni moodustab ja selle koosseisu kinnitab Vabariigi Valitsus valdkonna eest vastutava ministri ettepanekul kuni kuueks aastaks. Komisjon koosneb vähemalt 12 teadus- ja arendustegevuse erinevate valdkondade tunnustatud teadlasest. Komisjoni esimees on ametikoha järgi Eesti Teaduste Akadeemia president. Komisjoni aseesimees on Eesti Teaduste Akadeemia üks asepresidentidest või akadeemik, kelle nimetab Eesti Teaduste Akadeemia president. Komisjoni hääleõigusega sekretäri nimetab komisjoni esimees. Komisjoni töö eest vastutab valdkonna eest vastutav minister.

(3) Komisjon avalikustab teaduspreemiate määramiseks nõuetekohaselt esitatud ettepanekud teaduspreemiate määramise aasta 20. jaanuariks.

(4) Komisjonil on õigus:

- 1) tutvustada teaduspreemiate kandidaate ajakirjanduses või mõnel muul avalikul moel;
- 2) kaasata teaduspreemiate määramise ettepanekute hindamiseks eksperte;
- 3) kaasata § 2 lõikes 3 nimetatud väljapaistva avastuse eest määratava teaduspreemia ettepanekute hindamiseks väliseksperite ja ettevõtlusorganisatsioonide esindajaid;
- 4) lükata erandjuhul otsuse tegemine mõne kandidaadi kohta järgmisse aastasse;
- 5) sobiva tasemega teadustööde puudumisel teha valdkonna eest vastutavale ministrile ettepanek jätta teaduspreemia määramata;
- 6) muuta erandjuhul aastapreemia määramise ettepaneku valdkondlikku kuuluvust või määrata aastapreemia elutööpreemia kandidaadile vastava ajavahemiku teadustööde põhjal.

§ 5. Riigi teaduspreemiate komisjoni töökord

(1) Komisjon on otsustusvõimeline, kui komisjoni istungist võtab osa kaks kolmandikku komisjoni liikmetest, sealhulgas komisjoni esimees või tema äraolekul aseesimees. Komisjon võtab otsuse teaduspreemiate määramiseks vastu istungil lihthäälteenamusega salajasel hääletusel.

(2) Kui teaduspreemia kandidaatidest ükski ei saa lihthäälteenamust, korraldatakse enim poolthääli saanud kandidaatide vahel teine hääletusvoor. Kui ka teises hääletusvoorus ei õnnestu komisjonil otsust vastu võtta, otsustab komisjoni esimees või tema äraolekul aseesimees, kas korraldada veel üks hääletusvoor, eelistada kindlat kandidaati, heita liisku või teha valdkonna eest vastutavale ministrile ettepanek jagada teaduspreemia mitme kandidaadi vahel.

(3) Kui komisjoni liige on esitatud teaduspreemia kandidaadiks, ei osale ta sellel aastal komisjoni töös. Kui komisjoni liige on viimase kuue aasta jooksul olnud elutööpreemia kandidaadi mõne teadustöö kaasautor, ei osale ta sellele kandidaadile elutööpreemia määramise arutelul ja hääletamisel. Kui komisjoni liige on aastapreemiale esitatud teadustööde tsükli osa kaasautor, ei osale ta vastava teadus- ja arendustegevuse valdkonna aastapreemia määramise arutelul ja hääletamisel.

(4) Kui komisjoni liige võib mõnel muul põhjusel olla kandidaadi suhtes erapoolik, taandab ta ennast sellele kandidaadile teaduspreemia määramise arutelust ja hääletamisest.

(5) Komisjoni tegevusega seotud kulud kaetakse riigieelarvest Haridus- ja Teadusministeeriumi eelarves Eesti Teaduste Akadeemiale selleks ettenähtud vahenditest. Komisjoni teenindamise tagab Eesti Teaduste Akadeemia.

§ 6. Teaduspreemiate määramine ja üleandmine

(1) Teaduspreemiad määrab Vabariigi Valitsus valdkonna eest vastutava ministri esildisel komisjoni ettepanekute alusel.

(2) Teaduspreemiad antakse üle Eesti Vabariigi aastapäevaks.

§ 7. Teaduspreemiate konkursi väljakuulutamine 2016. aastal

2016. aastal kuulutab komisjon teaduspreemiate konkursi välja hiljemalt 10. novembril.

§ 8. Määruse kehtetuks tunnistamine

Vabariigi Valitsuse 9. veebruari 1999. a määrus nr 51 „Riigi teaduspreemiate põhimääruse kinnitamine” tunnistatakse kehtetuks.

Taavi Rõivas
Peaminister

Maris Lauri
Haridus- ja teadusminister

Heiki Loot
Riigisekretär